
Dr. Szatmári Péter¹ - Dr. Szabó Tamás²

ELŐSZÓ

A Milton Friedman Egyetem saját kiadású, minősített társadalomtudományi folyóirata a Közelítés, amely negyedévente jelenik meg. A 2025. őszi lapszám tematikus összeállítás, fókuszában a helyi önkormányzatokkal.

Az egyetem graduális képzési kínálatában a társadalomtudományi terület fontos eleme immáron két évtizede a Politikatudomány alap- és mesterszak. 2010-ben a már addig is létező Európai Unió specializáció mellett létrehoztuk az alapszakon az önkormányzati specializációt, amely hat önálló stúdiumot foglalt magában, és változó hallgatói érdeklődés mellett működött 2022-ig. Ekkor került sor – gondos mérlegelést követően – a szakirány tematikus megújítására. Ennek során igyekeztünk tekintettel lenni az elmúlt másfél évtized hazai történéseire, a kimutatható szakpolitikai trendekre. Így vált a specializáció teljes tematikájában hangsúlyosabbá a várostársadalmi megközelítés, a fenntarthatóság, illetve az önkormányzatiság olyan posztmodern aspektusai, mint a részvételiség vagy a társadalmi felelősségvállalás. Természetesen a megújított tematika reflektált a magyarországi közjogi- és közpolitikai környezetben beállt paradigmatis változásokra: a 2011-ben elfogadott Magyarország Alaptörvényének önkormányzatokat érintő elemeire, a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvényre, továbbá egy sor, a helyi közigazgatás szisztémáját – benne az önkormányzatokat – jelentős mértékben átalakító szabályozásra a köznevelés, a szociális ellátás, a településfejlesztés és -üzemeltetés stb. területén.

A megújított tartalmú szakirány komplex, holisztikus jelleggel igyekszik megközelíteni az önkormányzatiságot, amely egyszerre helyi hatalom és kormányzás, gazdaság- és területfejlesztés, társadalompolitika, köz- és humán szolgáltatások biztosítása. Az új szemléletet erősítve olyan oktatókat vont be az egyetem a képzésbe, akik jelentős döntéshozói, érdekvédelmi és szakmai-tanácsadói gyakorlattal rendelkeznek. Fontos törekvésünk, hogy megtaláljuk a Milton Friedman Egyetem Politikatudomány BA szak önkormányzati specializáció pontos helyét a hasonló hazai graduális képzések sorában.

¹ Dr. Szatmári Péter egyetemi docens, a Milton Friedman Egyetem általános és fejlesztési rektorhelyettese és

² Dr. Szabó Tamás főiskolai docens, a Milton Friedman Egyetem Politikatudomány BA szak önkormányzati specializációjának szakmai felelőse

A szakirány népszerűsítése és hangsúlyos megjelenítése érdekében a hazai felsőoktatási nyilvánosságban, most különszámot szentelünk az önkormányzatiságnak, amelyben öt önálló tanulmány foglalkozik a helyi közigazgatás autonóm, decentralizált ágával. Az önkormányzati specializáció keretében a közszolgáltatások rendszerét oktató és a legnagyobb hazai önkormányzati szervezet, a Települési Önkormányzatok Országos Szövetségének 1999–2016 között főtítkáráként tevékenykedő Zongor Gábor jegyzi a közoktatás és az önkormányzatok – az elmúlt közel másfél évtizedben rendkívül összeszűkült – kapcsolatrendszerét szintetizáló tanulmányát. A kifejezetten autonómista szemléletű írás az oktatásügy fenntartói viszonyaiból kiindulva a hatékonyság szempontjából vizsgálja a települési önkormányzatok 2013 utáni szerepét.

Oross Dániel, korábban a HUN-REN, ma az ELTE Társadalomtudományi Kutatóközpontjának tudományos kutatója és Herta Eduárd politológus az állampolgári részvétel elmélyítésére irányuló demokratikus innovációk (részvételi költségvetés, állampolgári tanácsok stb.) megjelenését vizsgálják a magyar önkormányzati rendszerben. A szerzők a kvalitatív információszerezés (személyes mélyinterjúk helyi politikusokkal) eszközével összegzik a hazai kezdeményezéseket, reálisan értékelve a fellelhető demokratikus önkormányzati innovációk eredményeit és a kimutatható nehézségeket. A téma várhatóan a helyi önkormányzatiságra épülő graduális képzési programok fontos progresszív eleme lesz a jövőben.

Horváth Anett, a Nemzeti Közszerológati Egyetem adjunktusa az elmúlt évek egyik fontos hazai közpolitikai dilemmájából, a kormányzat támogatásával külföldről betelepített akkumulátorgyártás ügyéből kiindulva vizsgálja a helyi társadalmi párbeszéd és az önkormányzati közpolitikai döntéshozatal befolyásoló lehetőségeit – miként illeszthetőek össze a stratégiai fontosságúnak minősített nemzetgazdasági törekvések a lokális politikai és társadalmi célokkal, a közvetlen demokráciagyakorlás ethoszával, valamint a környezeti fenntarthatóság holisztikus követelményével. A különböző álláspontokat szintetizáló, bonyolult horizontális mátrix körvonalazódik, amely közvetlen módon ütközteti a makro- és mikroszintű érveket, törekvéseket.

Kristó Katalin, a Nemzeti Közszerológati Egyetem docense és Klotz Balázs, a Nemzeti Közszerológati Egyetem Közigazgatási Továbbképző Intézetének (NKE-KTI) igazgatója közösen jegyzi a tanulmányt, amely a közszérológati továbbképzési rendszer önkormányzatokat érintő elmúlt másfél évtizedes változásait tekinti át. Munkájuk széleskörűen vizsgálja a képzési rendszert, nemcsak az önkormányzati köztisztviselők, de a választott képviselők képzési lehetőségeit is számba véve. A közszérológatásban és így az önkormányzati igazgatásban egyre inkább felértékelődik a különböző skillek és kompetenciák fontossága – pl. a digitális készségek, az e-learning –, így ez az írás is kurrens témakört ölel fel.

A tematikus önkormányzati különszám záró tanulmányában Burján András dokumentarista

jellel elemzi a 2024. évi általános önkormányzati választások, illetve az aznap megtartott európai parlamenti (EP) választások eredményét a 25 magyarországi megyei jogú városban. A tanulmány egyszerre tartalmaz választójogi, statisztikai és egyéb politológiai (pl. pártok helyzete) vonatkozásokat, a közös nevező ez a kétségkívül sajátos és napjainkra elég heterogénné vált városkör.

Bízunk benne, hogy ez a tartalmában sokszínű, de minőségét tekintve egységesen magas színvonalú különszám még inkább ráirányítja a figyelmet a magyar önkormányzatiság ügyére és vele a Milton Friedman Egyetem Politikatudomány BA szak önkormányzati specializációján folyó szakmai tevékenységre.

Tartalmas olvasást kívánunk!

Budapest, 2025. szeptember 10.